

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

RIKTLINJE: FÖREBYGGANDE AV OCH VERKSAMHETSSÄTT GÄLLANDE SEXUELLT OFREDANDE, ANTASTANDE OCH UTNYTTJANDE

1. Inledning

Vi accepterar inga former av sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande inom Finlands Röda Kors. Vi förbinder oss till att Finlands Röda Kors är en trygg miljö för alla anställda, frivilliga, hjälpmottagare och tredje parter att verka i.

Syftet för Finlands Röda Kors är att under alla förhållanden skydda liv och hälsa, samt försvara människovärdet och mänskliga rättigheter, främja samarbete och fred mellan folken, rädda människoliv i hemlandet och utomlands, hjälpa de mest utsatta genom att förebygga och lindra mänskligt lidande, stödja och hjälpa landets myndigheter att göra humanitära insatser såväl i fredstid som under krig och väpnade konflikter för att främja människornas välfärd, skapa en positiv inställning till gemensamt ansvar och biståndsarbete bland medborgarna, öka förståelsen för Röda Korsets arbete och allmänt humanitära strävanden samt stärka organisationens beredskap och verksamhetsförutsättningar. (Förordningen om Finlands Röda Kors)

För att organisationens syfte ska uppfyllas förutsätts att alla som arbetar och verkar inom organisationen handlar i enlighet med värdena och principerna och är medvetna om sitt eget ansvar för att upprätthålla organisationens tillförlitlighet.

Sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande är grova brott mot organisationens verksamhetsprinciper och värden. Ett fall är ett för mycket. Finlands Röda Kors gör allt för att förebygga sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande samt reagerar omedelbart på misstankar om och inträffade fall av sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande som det får kännedom om. Det är av högsta vikt att de anställda, frivilliga, hjälpmottagarna och tredje parter har möjlighet att rapportera om sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande samt att man utan dröjsmål ingriper i osakligt beteende. Detta förutsätter en kontinuerlig dialog inom och utanför organisationen.

I diskussionerna som förs på arbetsplatsen liksom i offentligheten (till exempel sociala medier) bör man komma ihåg att inte peka ut människor genom att sprida rykten eller obekräftade uppgifter. Vi agerar på ett sådant sätt att en rättvis behandling av personer som anklagas för ofredande, antastande och utnyttjande kan garanteras. Man ska även ingripa i problem på ett sådant sätt att man inte skuldbelägger dem som lyfter fram problemen. Att säkerställa offrets välbefinnande och organisationens tillförlitlighet i de sammanhang vi arbetar i är en viktig del av denna riktlinje.

Riktlinjen stärker redan befintliga riktlinjer samt instruktioner för uppföljning och rapportering. I bilagorna till dessa riktlinjer finns anvisningar för hur man ska agera för att förhindra sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande, reda ut fall som har kommit i dagen samt hur innehållet i riktlinjerna ska beaktas vid introduktion och utbildning. Riktlinjerna stärker även den praxis vars syfte är att säkerställa att de som har upplevt sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande kan rapportera om det inträffade utan att behöva vara rädda för att bli föremål för hämndaktioner.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

Dessa riktlinjer gäller alla anställda, frivilliga, hjälpmottagare och tredje parter inom Finlands Röda Kors. Definitionerna av sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande i anknytning till riktlinjerna finns i bilagan.

2. Grundläggande principer

- a) Vi accepterar inga former av sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande inom Finlands Röda Kors. Vi förbinder oss till att Finlands Röda Kors är en trygg miljö för anställda, frivilliga, hjälpmottagare och tredje parter att verka i.
- b) Vår utgångspunkt är förebyggande arbete. Vi strävar efter att bygga upp en atmosfär, där det står klart för alla att sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande inte accepteras inom Finlands Röda Kors och där var och en kan och vågar rapportera om sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande som riktas mot hen själv eller någon annan.
- c) Vi för omedelbart misstankarna om sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande vidare via en officiell kanal.
- d) Det är viktigt att vem som helst som faller offer för sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande snabbt tar upp saken med en anställd, ansvarig frivillig eller förtroendeperson.
- e) Det är viktigt att samtliga av Finlands Röda Kors frivilliga, anställda, hjälpmottagare och samarbetspartner känner till via vilka kanaler misstankar om eller inträffade fall av sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande som de har blivit varse om ska anmälas.
- f) Om fallet inte kräver myndighetsåtgärder reder Finlands Röda Kors ut händelserna med offret och den misstänkte förövaren samt vidtar nödvändiga åtgärder.
- g) Vid brott kontaktas polisen.
- h) I synnerhet när offret är minderårigt får inte de anställda eller frivilliga själva börja intervjua barnet eller bedöma den misstänktes tillförlitlighet. Även i osäkra fall kontaktas polisen. Om det finns skäl att misstänka att den minderårigas föräldrar inte är medvetna om situationen kontaktar en representant för Röda Korset dem omedelbart. Vid allvariga misstankar görs vid behov även en anmälan till barnskyddet.
- i) Vi respekterar även den misstänktes rättsskydd och sprider inte rykten.
- j) Vi hänvisar alltid offer för sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande till stöd utanför organisationen.
- k) I avtal med tredje parter inkluderas en klausul om att dessa riktlinjer ska följas.
- l) Våra åtgärder får inte på något sätt försämra offrets situation, och hens trygghet och känsla av trygghet ska ha högsta prioritet i våra åtgärder.
- m) Vi respekterar offrets val.
- n) Vi hyser högsta respekt för konfidentialiteten i våra åtgärder.
- o) Vi behandlar alla offer för sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande rättvist och utan att diskriminera.
- p) Vi fäster särskild uppmärksamhet vid behovet av att skydda minderåriga och samarbetar med sakkunniga inom området.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

3. Verksamhetssätt

Fem verksamhetsprinciper som vi inte kan ge avkall på

1. Utsätt ingen för sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande.
2. Kräv inte saker, pengar eller någon annan hjälp i utbyte mot sex.
3. Ha inte sexuellt umgänge med hjälpmottagare.
4. Främja en verksamhetsmiljö som är fri från sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande i ditt arbete.
5. Rapportera om alla fall och misstankar om sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande.

Identifiering av risker

Riskerna för sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande ökar vid humanitära katastrofer. Även andra situationer, där maktbalansen har rubbats, medför risker. I synnerhet i det förebyggande arbetet ska man fästa uppmärksamhet vid barn, kvinnor, handikappade, sexuella minoriteter, personer som är beroende av andras hjälp, analfabeter och människor som av någon orsak inte har lika möjligheter att ta hand om sig själva och sina rättigheter.

I vår verksamhet identifierar vi situationer, där det finns risk för sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande samt människor som med störst sannolikhet kan falla offer för sådan verksamhet. I våra program planerar vi i förväg hur dessa risker kan förebyggas.

Vi använder modellen för tidigt ingripande när det finns en risk för ofredande, antastande och utnyttjande.

Vi identifierar och följer regelbundet upp riskerna inom vår internationella biståndsverksamhet. Vi planerar och kontrollerar vårt arbete med hjälp av åtgärder som minskar riskerna och förebygger sexuellt ofredande och utnyttjande. I varje program inom vår internationella biståndsverksamhet skapar vi tillsammans med en lokal samarbetspartner en responsmekanism som lämpar sig för det lokala sammanhanget. Inom programmen utses en kontaktperson på plats som de anställda, frivilliga och hjälpmottagarna informeras om. Även de kan kontakta den interna granskaren via responslänken på vår webbplats.

Anmäla händelser

Vi uppmanar alla som har fallit offer för sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande att berätta om vad som hänt för någon av organisationens anställda eller ansvariga frivilliga.

Alla anställda, chefer, frivilliga, ansvariga frivilliga och förtroendepersoner förstår sitt ansvar för att föra ärendet till behandling om de får höra om sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande.

Finlands Röda Kors kontaktperson i dessa fall är en intern granskare, som man kan anmäla händelser till personligen eller via responskanalen på vår webbplats.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

Vi agerar omedelbart och ser till att alla anmälningar blir utredda och att slutsatserna av och rekommendationerna i utredningarna verkställs.

När det gäller personalen och de frivilliga anmäls alla fall av sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande till den interna granskaren. Om det inte är fråga om en grov misstanke om ofredande och offret går med på det, kan ärendet behandlas med chefen eller den person som ansvarar för frivilligverksamheten.

Även i Finland rapporteras fall av sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande som hjälpmottagare utsätts för till den interna granskaren.

Inom internationella operationer skapas ett responssystem via vilket hjälpmottagarna kan anmäla överträdelser. Även fall som uppdagas inom det internationella biståndet rapporteras till den interna granskaren när FRK:s personal får vetskap om dem.

Behandlingsprocessen vid misstankar om sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande

A. När offret är en arbetstagare och/eller frivillig

Ärendet behandlas med parterna inom den egna verksamhetsenheten. Processen drivs framåt av den person som ansvarar för verksamheten om det är fråga om en frivillig och av arbetsgivarens representant om det är fråga om en anställd. Arbetsgivarens representant/personen som ansvarar för verksamheten rapporterar med den berörda tillstånd händelsen och behandlingen av den till den interna granskaren.

När det är fråga om ett allvarligt fall av ofredande, antastande eller utnyttjande förs ärendet alltid vidare till den interna granskaren för behandling, och hen beslutar hur processen går vidare samt ansvarar för att slutföra den.

Vid misstanke om brott kontaktas polisen.

B. När offret är en hjälpmottagare

Ärendet förs alltid till den interna granskaren för behandling, och hen beslutar hur processen går vidare samt ansvarar för att slutföra den.

Vid misstanke om brott kontaktas polisen.

I internationella operationer som FRK stödjer skapas ett responssystem för hjälpmottagarna tillsammans med en lokal samarbetspartner. Det är i första hand den lokala samarbetspartnern som ansvarar för att responssystemet fungerar på lämpligt sätt samt för utredningen av och ingripandet i överträdelser enligt sina egna stadgar, Röda Korsets etiska principer och -anvisningar samt den lokala lagstiftningen. FRK:s personal följer upp att processen fungerar på lämpligt sätt. Fall som har kommit i dagen rapporteras även till FRK:s interna granskare.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

Den interna granskaren registrerar slutsatserna och de givna instruktionerna samt följer upp att de genomförs, tills det kan anses att ärendet är utrett och det eventuella offret får tillräckligt med stöd. Om arbetsgivaren, den frivilliga som ansvarar för verksamheten eller den interna granskaren anser att det inte har varit fråga om ofredande, informeras parterna om detta och får motiveringar till beslutet samt vid behov korrigeras övriga faktorer som har inverkat på situationen.

Eventuella sanktioner

Om en anställd har gjort sig skyldig till sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande kan arbetsgivaren utdela sanktioner i enlighet med arbetslagstiftningen: skriftlig varning, uppsägning eller hävning av anställningsförhållandet.

Inom frivilligverksamheten kan frivilliga beläggas med permanent eller temporärt verksamhetsförbud, antingen på beslut av avdelningens ordförande eller styrelse. Vid behov kan ärendet även behandlas i organisationens förlikningsnämnd enligt 57 § i förordningen om Finlands Röda Kors.

4. Roller och ansvar

Högsta ledningens ansvar

Den högsta ledningens åtagande är en förutsättning för att sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande ska kunna förebyggas och åtgärderna lyckas.

Den högsta ledningen ansvarar för att organisationen har verksamhetssätt för att förebygga sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande och ordnar introduktion/utbildning i anknytning till det samt att materialen är tillgängliga och används i introduktionen och när avtal ingås med tredje parter.

Den högsta ledningen ansvarar för att alla anställda, frivilliga och samarbetspartner är medvetna om nolltoleransen när det kommer till sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande samt för att alla känner till riktlinjerna och har kompetens att agera enligt sin roll.

Den högsta ledningen ansvarar även för att man inom all verksamhet informerar de hjälpbehövande om Finlands Röda Kors riktlinjer och verksamhetssätt i anknytning till sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande.

På centralbyrån utgörs den högsta ledningen av generalsekreteraren och ledningsgruppen, inom distrikten av verksamhetsledaren, på de Ungas skyddshus av chefen för skyddshusverksamheten, inom Kontti-återanvändningsvaruhuset av chefen för varuhuskedjan, inom Blodtjänsten av Blodtjänstens ledare, på avdelningarna av avdelningens ordförande och inom internationella operationer av ledaren eller fältchefen för respektive operation.

Ansvar hos chefer och personer som ansvarar för frivilligverksamheten

Det är alltid i första hand gärningsmannen själv som är ansvarig för sexuellt ofredande. Ansvar för att få ofredandet att upphöra övergår på arbetsgivaren och den som ansvarar för verksamheten när informationen om ofredandet har kommit till deras kännedom. Alla som har ansvar över andras

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

Verksamhet ansvarar för att ingripa i sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande åtminstone på så sätt att de informerar den interna granskaren om det. Arbetsgivaren har rätt att vidta lämpliga åtgärder om någon av organisationens anställda inte har informerat om misstankarna om ofredande efter att hen har fått kännedom om dem.

Personer i chefsställning har redan enligt arbetarskyddslagen ett ansvar att ingripa i sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande. Frivilliga som ansvarar för frivilligverksamhet har enligt riktlinjerna för frivilligverksamheten samt riktlinjerna för förebyggande av sexuellt ofredande och utnyttjande ett ansvar att ingripa i sexuellt ofredande och utnyttjande.

Chefen och den person som ansvarar för verksamheten ansvarar för introduktionen av nya anställda och frivilliga och för att var och en har kompetens att agera enligt sin roll. Chefen och den som ansvarar för verksamheten är skyldig att se till att det sexuella ofredandet, antastandet eller utnyttjandet upphör.

Alla aktörers ansvar

Var och en ansvarar för sitt eget agerande.

Var och en är skyldig att delta i utbildning i anknytning till sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande. Om någon inte har fått nödvändig introduktion eller utbildning eller inte känner till verksamhetssätten, är hen skyldig att skaffa nödvändig information genom att vända sig till chefen eller den som ansvarar för verksamheten.

De anställda ansvarar för att alla frivilliga och hjälpmottagare inom deras verksamhetsområde känner till dessa riktlinjer och anvisningarna i anknytning till dem samt vet hur de ska agera. De anställda ansvarar även för att stödja och handleda hjälpmottagarna och de frivilliga.

Alla har ett ansvar att rapportera när de upptäcker sexuellt ofredande eller utnyttjande.

Frivilliga har rätt att få hjälp, stöd och handledning av organisationens anställda när de anmäler, utreder och ingriper i eventuellt sexuellt ofredande eller utnyttjande.

Den interna granskarens ansvar

Anmälningar som lämnas via Finlands Röda Kors webbplats går till den interna granskaren för behandling.

Den interna granskaren ansvarar för att reda ut, följa upp och rapportera om de fall av sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande som hen har fått vetskap om. Den interna granskaren avgör från fall till fall hur ärendena utreds och vem som deltar i utredningarna samt ansvarar för att behandlingen av ärendena slutförs.

Ansvar hos internationella och inhemska personalenheter

I personalundersökningar inkluderar personalenheterna frågor om sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

De uppdaterar instruktionerna, introduktions- och utbildningsmaterialen och ser till att aktörerna har tillgång till dessa.

Därtill stödjer enheterna ledningen och cheferna vid fall av sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande.

5. Rapportering och uppföljning

En gång per år rapporterar den interna granskaren, med beaktande av de inblandade personernas integritet, antalet fall som har kommit till hens kännedom och slutsatserna av utredningsprocesserna till organisationens styrelse.

6. Godkännande av riktlinjerna

Version	Datum	Kommentarer
Utkast	1–31.11.2019	Skickats till centralbyråns ledningsgrupp, distriktens verksamhetsledare och institutionernas ledare för kommentarer
Utkast	4.11.2019	Behandlade i ekonomi- och utvecklingsutskottet
Utkast	28.11.2019	Behandlade i programutskottet
Utkast	17.12.2019	Behandlade i centralbyråns ledningsgrupp
Slutligt utkast	24.1.2020	Godkända av organisationens styrelse
Uppdaterade		

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

Bilaga

INSTRUKTIONER OCH VERKSAMHETSSÄTT I ANKNYTNING TILL SEXUELLT OFREDANDE, ANTASTANDE OCH UTNYTTJANDE

Förebyggande

- Information om riktlinjerna
- Atmosfär
- Rekrytering
- Introduktion och utbildning
- Särskilt fokus på barn

Anmälan om sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande

Om du har upplevt sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande

Om du har sett eller hört om sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande som någon annan har blivit utsatt för

Hur agerar du som chef/ansvarig person för verksamheten om du upptäcker sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande eller någon berättar för dig om händelser eller misstankar i anknytning till dessa?

Om det är fråga om ett brott eller en misstanke om brott

Göra brottsanmälan

Stöd till offer för sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande

Definition

Blankett: Anmälan om sexuellt ofredande och intyg över mottagande av anmälan

Förebyggande

Informeringsmaterial om riktlinjerna

Riktlinjerna för förebyggande av och verksamhetsställen vid sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande samt elektroniskt utbildningsmaterial finns tillgängligt på finska, svenska och engelska på Finlands Röda Kors webbplats och intranät.

I Röda Korsets samtliga verksamhetslokaler sätts en affisch upp som centralbyråns kommunikationsavdelning har utarbetat. På affischen finns information om att verksamhetsstället är fritt från sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande samt en kort anvisning. Inom internationella operationer används antingen den allmänna affischen eller så omarbetas den enligt den lokala kontexten som en del av operationens lokalt förankrade anmälningsmekanism.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

Hjälpmottagarna och övriga intressenter har oberoende av den operationsspecifika responsmekanismen för hjälpmottagare möjlighet att använda även FRK:s allmänna responsmekanism. Den korta anvisningen kan även översättas till andra språk.

Alla anställda går igenom det elektroniska utbildningsmaterialet som en del av introduktionsprogrammet. Det elektroniska utbildningsmaterialet finns tillgängligt för de frivilliga och anställda i Röda Korsets elektroniska lärmiljö. Befintliga anställda går igenom materialet genast när det är färdigt. Materialet publiceras på Finlands Röda Kors webbplats, där det fritt kan användas av frivilliga, hjälpmottagare och även tredje parter. Anvisningen innehåller även information om den interna granskaren, som är organisationens kontaktperson.

För högsta ledningen och chefer ordnas en egen utbildning.

Om dessa riktlinjer informeras i organisationens samtliga kommunikationskanaler:

- intranät
- www.rodakorset.fi
- Hjälpens värld
- Här och Nu
- meddelanden till delegatsreserven
- RedNet.

Personer i ledande ställning bland de anställda och inom frivilligverksamheten ansvarar för informeringen på sina enheter/inom sin verksamhet.

Atmosfär

Genom information och utbildning strävar vi efter att skapa en sådan atmosfär inom Finlands Röda Kors där var och en

- vet att vi inte tillåter sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande
- vågar och kan rapportera om sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande som de själva eller någon annan har blivit utsatt för.

I skapandet av denna atmosfär har högsta ledningen och cheferna en viktig roll.

Rekrytering

I rekryteringen av anställda begärs alltid 2–3 referenser av de främsta kandidaterna och de kontaktas före urvalsbeslutet.

För de som väljs till Impact-kursen kontrolleras alltid referenserna.

När det i arbetsuppgifterna ingår varaktigt och i huvudsak arbete på egen hand med minderåriga krävs att den som väljs till arbetsuppgiften lämnar ett straffregisterutdrag innan anställningsavtalet undertecknas.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

Röda Korset har även rätt att begära straffregisterutdrag av frivilliga som arbetar ensamma med minderåriga.

Introduktion och utbildning

Till de frivilliga, delegaterna och de anställda ges introduktion till och information om Röda Korsets värden och verksamhetsätt inom organisationen, bland annat om de etiska principerna, riktlinjerna för personalen, anvisningen om förebyggande av sexuella trakasserier och anvisningen om förebyggande av diskriminering. I internationella operationer är i synnerhet följande av Internationella rödakorsfederationens dokument bindande för de anställda utöver detta dokument: Code of Conduct, Child Protection Policy och IFRC Secretariat Policy on Prevention and Response to Sexual Exploitation and Abuse.

De anställda och ansvariga frivilliga påminns om sitt ansvar att berätta om anvisningarna och uppmuntra Röda Korsets aktörer att agera enligt dem. De anställdas och ansvariga frivilligas uppgift är även att känna till hur de ska agera i situationer, där de måste ingripa i osakligt eller eventuellt brottsligt agerande.

Innehållet i dessa riktlinjer beaktas i innehållen i utbildningarna för personalen och de frivilliga, i synnerhet på grundkursen för personalen, Impact-kursen, organisationsutbildningen för frivilliga, utbildningen för gruppleadare, utbildningen för förtroendemän och utbildningen inom fadderverksamheten. Tillägg till utbildningsmaterialen kommer att göras under 2020.

Särskilt fokus på barn

Vi strävar efter att ordna verksamhet på ett sådant sätt att de frivilliga och hjälpmottagarna, i synnerhet minderåriga, handleds och får stöd av två handledare och ansvariga frivilliga. En frivillig, anställd eller delegat kan fungera som handledare och stöd.

De som ansvarar för verksamheten stärker och skapar en öppen och trygg diskussionskultur, där alla upplever att de även kan prata om fall av sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande. I vår verksamhet garanterar vi på alla sätt minderårigas personliga integritet och tryggar barns och ungas uppväxt, utveckling och välbefinnande. Som arbetsgivare är organisationen skyldig att kontrollera straffregisterutdragen för anställda som arbetar med minderåriga. Organisationen har även lagenlig rätt att begära straffregisterutdrag av över 15-åriga frivilliga som på egen hand regelbundet handleder minderåriga. De som arbetar med internationella uppdrag ska beakta Internationella rödakorsfederationens dokument 193, Child Protection Policy.

Anmälan om sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande

Om du har upplevt sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande

Förminska inte det sexuella ofredande eller antastande som du har blivit utsatt för. Förbjud i mån av möjlighet gärningsmannen att fortsätta ofredandet. Gärningsmannen vet nödvändigtvis inte att hans agerande upplevs som oönskat. Du kan ta stöd av till exempel en kollega, en arbetarskyddsfullmäktig, en annan frivillig, en av distriktets anställda eller förtroendemannen.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

Vi förstår att det kan kännas svårt att rapportera om händelserna. Finlands Röda Kors vill dock känna till om det förekommer sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande inom dess verksamhet, för att vi ska kunna vidta nödvändiga åtgärder och förebygga motsvarande händelser i framtiden.

Du kan berätta om händelsen för vem som helst av Finlands Röda Kors anställda eller frivilliga och be hen att hjälpa dig med rapporteringen av ditt ärende. Exempel på sådana personer:

- inom frivilligverksamheten:
 - gruppledaren eller någon annan ansvarig frivillig
 - avdelningens ordförande
 - distriktets verksamhetsledare eller någon annan av distriktets anställda
- för anställda i Finland och på utlandsuppdrag:
 - den egna chefen
 - chefs chef eller vem som helst i chefsställning
 - arbetarskyddsfullmäktigen eller -chefen
 - personalchefen
 - anställda på den internationella personalenheten
- för hjälpmottagare
 - i hemlandet alla ovanstående personer
 - i internationella operationer den utsedda kontaktpersonen/kanalen.

Du kan även använda Röda Korsets elektroniska rapporteringskanal, som finns på vår webbplats <https://www.rodakorset.fi/svefeedback> samt via nedanstående länk.

<https://response.questback.com/isa/qbv.dll/ShowQuest?QuestID=5123880&sid=foidok3Apy>

Via denna kanal överförs ärendena till den interna granskaren för åtgärder. Den interna granskaren är en oberoende aktör som arbetar inom organisationen. Vi lovar att undersöka ditt ärende konfidentiellt och med respekt för din vilja.

Om det är fråga om antastande eller utnyttjande som uppfyller kriterierna för brott ska du omedelbart kontakta polisen. Uppge vad som har hänt, när, var och vem gärningsmannen är samt hurdana vittnen eller andra bevis det finns för händelsen.

Om du har sett eller hört om sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande som någon annan har blivit utsatt för

En bra princip är att om du ser, hör eller misstänker att någonting har hänt, ska du anmäla det.

Prata i mån av möjlighet direkt med gärningsmannen och förbjud ofredandet, antastandet och/eller utnyttjandet.

Hänvisa den som har fallit offer för ofredande, antastande eller utnyttjande att rapportera händelserna via organisationens kanaler.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

Om du misstänker brott, uppmana offret att vända sig till polisen.

Respektera offrets vilja om hen är vuxen. Hänvisa hen till externt stöd.

Kom ihåg tystnadsplikten.

När det handlar om minderåriga ska man ta alla anklagelser och misstankar med stort allvar. Även om det inte ännu skulle vara fråga om någon allvarlig misstanke om utnyttjande eller sexuella trakasserier, utan snarare om att beteendet hos en vuxen och en ung person har gått i etiskt sett fel riktning, ska man ingripa omedelbart.

Rapportera händelserna till chefen, personen som ansvarar för verksamheten eller direkt till den interna granskaren.

Du kan alltid använda responskanalen på Finlands Röda Kors webbplats, via vilken ärendet styrs till den interna granskaren.

Hur agerar du som chef/ansvarig person för verksamheten om du upptäcker sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande eller någon berättar för dig om händelser eller misstankar i anknytning till dessa

Diskutera i förtroende med båda parterna. Begär vid behov extern hjälp av till exempel en anställd inom arbetarskyddet, företagshälsovården, förlikningsmannen på arbetsplatsen, avdelningens ordförande, en anställd på distriktet eller någon annan motsvarande person.

Om det är fråga om en allvarlig misstanke om ofredande, antastande eller utnyttjande avbryts all kontakt mellan offret och gärningsmannen tills ärendet har utretts. Utifrån utredningen beslutar arbetsgivaren eller personen som ansvarar för verksamheten hurdana åtgärder som ska vidtas för att lösa situationen.

Arbetsgivaren och den ansvariga frivilliga (i sista hand avdelningens ordförande) är skyldiga att få ett slut på trakasserier med till buds stående medel. Den anställdas ansvar är att stödja de ansvariga frivilliga i deras arbete med att sätta stopp för trakasserier med till buds stående medel.

Om du misstänker att händelsen uppfyller kriterierna för brott ska du instruera offret att göra en brottsanmälan.

Kom ihåg att respektera offrets vilja. Hänvisa hen till externt stöd.

Kom ihåg tystnadsplikten.

Om det är fråga om ett brott eller en misstanke om brott

Om det är fråga om sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande som uppfyller kriterierna för brott, ska händelsen inte utredas inom den egna arbetsgemenskapen, utan brottsmisstankar hör under alla omständigheter till polisen, oberoende av i vilket land, på vilken enhet eller inom vilken verksamhetsform det misstänkta brottet har ägt rum.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

Vid alla misstankar om brott ska polisen kontaktas utan dröjsmål. Om offret är en vuxen person, försök diskutera händelsen med offret innan en brottsanmälan görs. Om offret är en minderårig person ska vårdnadshavarna kontaktas omedelbart.

Utredningen av händelsen kan försvåras om man inte genast börjar utreda den på ett sakkunnigt sätt. Anmälan till polisen kan vara fritt formulerad. Det är bra om det av anmälan framgår vad som har hänt, vem som har utsatts, var, när, hur saken uppdagades och vem gärningsmannen är, om man vet vem det är, samt eventuellt kontaktuppgifter till gärningsmannen. Även uppgifterna om den som lämnar anmälan ska uppges.

Göra brottsanmälan

Brottsanmälan kan göras på Polisens webbplats, <https://www.poliisi.fi/brott/brottsanmalan> eller personligen på polisstationen.

För att inleda en förundersökning behöver polisen en så noggrann beskrivning som möjligt av vad som har hänt och vem parterna är. Parterna är målsägande och den person/de personer som misstänks för brottet.

Uppgifter som behövs för brottsanmälan:

- en beskrivning av vad som har hänt och hur
- exakt tid och plats för händelsen
- gärningsmannens namn, om det är känt
- gärningsmannens signalement (ålder, längd, kroppsbyggnad, speciella anletsdrag, ögonfärg, tänder, tal, händer, sätt att röra sig, klädsel)
- åt vilket håll gärningsmannen flydde och hur
- om gärningsmannen rörde sig med något fordon, fordonets registernummer och andra signalement (märke, färg, modell)
- hur farlig gärningsmannen anses vara (beväpnad, sinnestillstånd, hotfull, alkohol- eller narkotikapåverkad och så vidare).

Polisen för in uppgifterna för brottsanmälan i undersöknings- och handräckningssystemet i informationssystemet för polisärenden.

Stöd till offer för sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande

Vem som helst som inom Finlands Röda Kors verksamhet faller offer för sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande hänvisas till externt stöd.

I Finland ges stöd av bland annat:

- Brottsofferjouren: <https://www.riku.fi/sv/>
- Våldtäktskriscentralen Tukinainens jour <https://www.nettitukinainen.fi/>
- MIELI, Psykisk hälsa Finland rf:s nationella kristelefon 09 2525 0112 <https://mieli.fi/sv/stöd-och-hjälp/kristelefon-hjälp-och-stöd-i-svåra-livssituationer>
- När anställda är inblandade kan man även vända sig till företagshälsovården.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

Definition

Hjälpmottagare hänvisar till en person som söker eller får skydd eller hjälp av Finlands Röda Kors. Detta kan gälla vem som helst i vilket samhälle eller land som helst där Finlands Röda Kors verkar.

Med **lokalt förankrad informationsmekanism** avses konfidentiella kanaler, via vilka vem som helst tryggt kan rapportera om överträdelser, inklusive sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande, och söka hjälp efter att ha fallit offer för sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande.

Med **personal** avses vem som helst som är anställd av Finlands Röda Kors i vilket land som helst och personer som arbetar utan anställningsförhållande inom operationer/verksamhet som upprätthålls av Finlands Röda Kors, såsom konsulter, praktikanter och personer som arbetar på arvodesbasis.

Med **frivillig** avses personer som deltar i Finlands Röda Kors verksamhet, men inte är anställda.

Interna anvisningar syftar på riktlinjerna för Finlands Röda Kors personal och övriga instruktioner och riktlinjer, till exempel riktlinjerna för frivilligverksamheten och de etiska principerna.

Förebyggande av och verksamhetsätt gällande sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande hänvisar till riktlinjer, anvisningar och åtgärder som syftar till att hindra Finlands Röda Kors personal, frivilliga, biståndsarbetare (och övriga representanter för Finlands Röda Kors), hjälpmottagare och tredje parter att delta i någon som helst form av sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande och instruera dem att rapportera om sexuella trakasserier eller utnyttjanden när de stöter på sådana.

Hot/hämnd avser vilka som helst direkta eller indirekta hot, förslag eller handlingar som syftar till att skrämja eller hota en person, som med goda intentioner har rapporterat sina misstankar om sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande, har rapporterat om sexuellt ofredande, antastande eller utnyttjande som har riktats mot hen eller har deltagit i sådan rapportering till följd av en genomförd utredning eller intern granskning. Med hämnd kan avses till exempel att neka till att ge hjälp, begränsa mängden hjälp, administrativa åtgärder, såsom en dålig personutvärdering, ändring av arbetsbeskrivningen, en hotfull atmosfär eller negativ inverkan på personens verksamhet eller villkoren för anställningsförhållandet. Hot och hämnd kan även vara trakasserier eller psykiskt våld.

Med **sexuellt ofredande** avses oönskade fysiska eller verbala närmanden av sexuell karaktär. Det kan till exempel vara sexuellt provocerande miner och gester, grovt tal och grova vitsar, anmärkningar på eller frågor om kroppen, klädseln eller privatlivet, pornografiskt material, sexuellt färgade brev, e-postmeddelanden, vitsar eller telefonsamtal, fysisk beröring eller fysiska närmanden, förslag eller krav på samlag eller annat sexuellt umgänge, våldtäkt eller försök till våldtäkt.

Sexuellt antastande är kriminaliserat. För att sexuellt antastande ska vara straffbart krävs avsiktlig beröring, som kränker offrets sexuella integritet och självbestämmanderätt.

Sexuellt utnyttjande innebär antingen genomförd eller hot om fysisk eller psykisk kränkning av sexuell karaktär av en annan person, antingen genom våld, tvång eller en ojämlig situation. Med sexuellt utnyttjande avses även vilket som helst genomfört eller eftersträvat försök till sexuell nytta på grund av en annan persons utsatta ställning eller den egna makt- eller förtroendeställningen. Detta kan vara till exempel ekonomisk, social eller politisk nytta genom sexuellt utnyttjande av en

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

annan person. Köp av sexuella tjänster i utbyte mot pengar, saker eller tjänster räknas även som sexuellt utnyttjande.

I detta dokument innebär **sexuellt ofredande, antastande och utnyttjande** de gärningar som definieras ovan.

En trygg verksamhetsmiljö för barn och unga innebär att vi på alla sätt garanterar minderårigas personliga integritet inom verksamheten samt tryggar barns och ungas uppväxt, utveckling och välbefinnande. Som arbetsgivare är organisationen skyldig att kontrollera straffregisterutdragen för anställda som arbetar med minderåriga. Organisationen har även lagenlig rätt att begära straffregisterutdrag av över 15-åriga frivilliga som på egen hand regelbundet handleder minderåriga. Mer detaljerade instruktioner i FRK:s anvisning Anvisning för främjande av barns säkerhet inom frivilligverksamheten i Finlands Röda Kors.

Tredjepartsaktör avser vilken anställd, biståndsarbetare eller frivillig som helst som deltar i Finlands Röda Kors operationer/verksamhet, men är anställd av en annan organisation eller är underställd någon annan organisation.

En **ansvarig frivillig för verksamheten** är en person som har förbundit sig att ansvara för de övriga frivilliga och deras verksamhet. Ansvariga frivilliga är till exempel avdelningens namntecknare, avdelningens kontaktpersoner, aktionsgruppernas ledare och ansvarspersoner.

Godkänd av: FRK:s styrelse

Datum: 24.1.2020

Uppdateras senast: 2024

BLANKETT Anmälan om sexuella trakasserier och intyg över mottagande av anmälan

ANMÄLAN OM SEXUELLA TRAKASSERIER till arbetsgivaren eller den aktör som ansvarar för verksamheten

Arbetsplatsens/verksamhetsställets/verksamhetsgruppens namn	
Anmälarens namn	
Anmälarens kontaktuppgifter	
Vem/vilka trakasserar dig sexuellt?	
När inträffade trakasserier?	
Vad inträffade trakasserier?	
Beskriv händelseförloppet så detaljerat som möjligt	
Förbjöd du gärningsmannen att fortsätta med sitt agerande?	
Finns det bevis för trakasserier?	
Finns det vittnen till trakasserier?	
Datum	Underskrift och namnförtydligande

INTYG ÖVER MOTTAGANDE AV ANMÄLAN

Jag har tagit emot denna anmälan om sexuella trakasserier i egenskap av organisationens företrädare.

Datum	Underskrift och namnförtydligande (organisationens representant)
-------	--